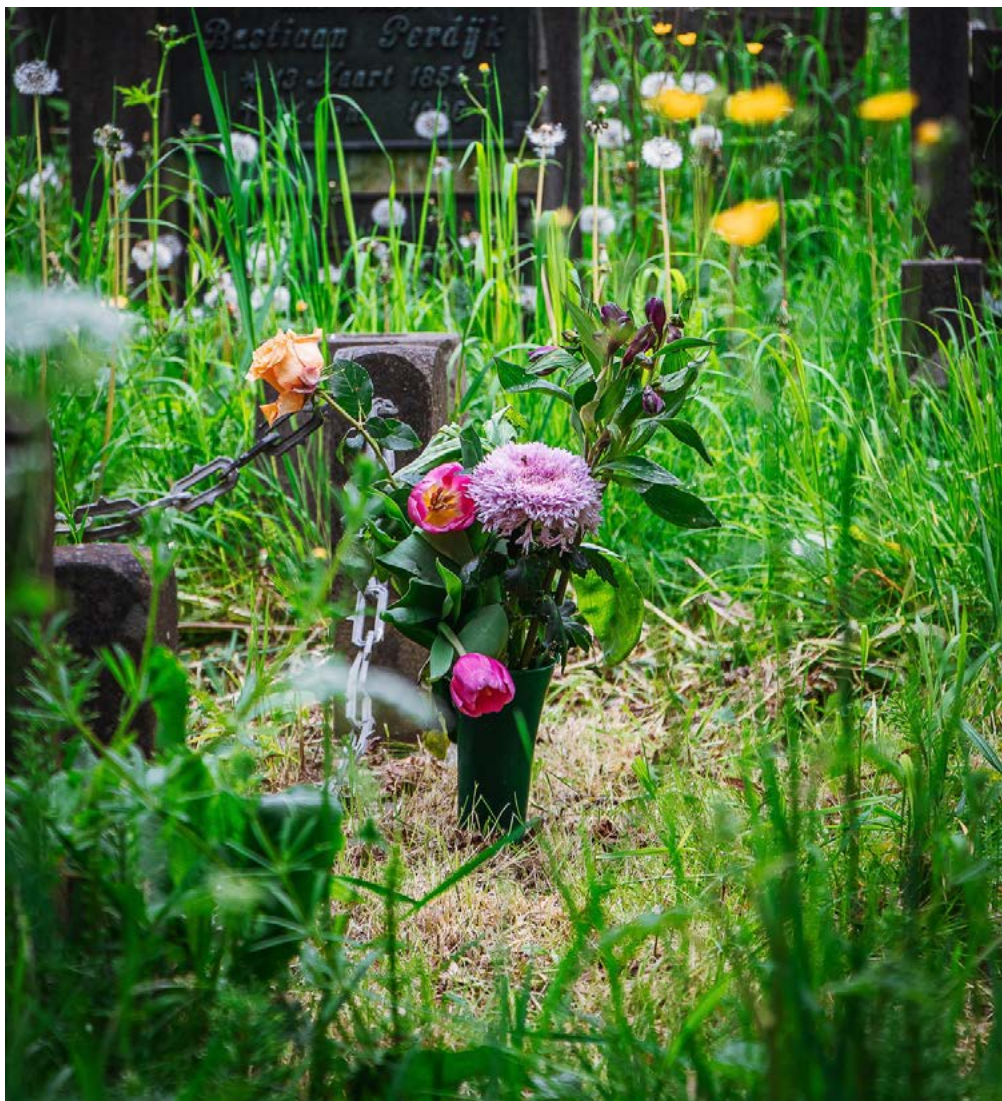

Jaargang 25 nr.49 voorjaar 2024

Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Oude Begraafplaats Gouda

Prins Hendrikstraat 3, 2802 JA Gouda

www.oudebegraafplaatsgouda.nl

Donaties

IBAN NL78 INGB 0008 0339 02

t.n.v. Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Openingstijden

maandag t/m zaterdag: 10.00 - 16.00 uur

zondag: 12.00 - 16.00 uur

Reacties, vragen en suggesties

info@oudebegraafplaatsgouda.nl

Aanvragen excursies

Piet Streng

pietstreng53@outlook.com

Bestuur van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda

Peter Overkamp (voorzitter), Piet Streng (secretaris), William Bik (penningmeester en ledenadministratie), Koos Massar (informatie graven), Denice Verburgh (aankomend penningmeester en ledenadministratie), Ed van Rossum (Jeugdwerk en archief), Arie de Wit (contact Cargill), Rob Radix (communicatie).

Assistentie

Severt van der Stad (restaurantzaken), Nico Koning (technische zaken), Koos Carlie (militaire zaken) en alle vrijwilligers.

*Het copyright van deze Nieuwsbrief berust bij de Stichting Oude Begraafplaats Gouda.
Alle rechten voorbehouden. De redactie is niet verantwoordelijk voor gegevens die door
derden zijn verstrekt. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd of vermenigvuldigd
zonder toestemming van de Stichting Oude Begraafplaats Gouda.*

Voorwoord

Voor u ligt de voorjaarsuitgave van de nieuwsbrief namens de Stichting Oude Begraafplaats Gouda. Na een zachte winter komt de natuur vroeg tot leven. Een periode breekt aan waarin de begraafplaats op z'n mooist, en zeker nu, het bezoeken waard is. We blikken in dit nummer vooruit naar een aantal activiteiten die dit jaar gaan plaatsvinden.

Onze website www.oudebegraafplaatsgouda.nl wordt doorlopend bijgewerkt. U kunt hier zoeken in ons register en bij een groot aantal graven is extra informatie toegevoegd. Wilt u meer te weten komen over de begraafplaats in het algemeen, de geschiedenis van Gouda, of bent u op zoek naar een familielid of bekende die mogelijk op de Oude Begraafplaats is begraven? Bezoek dan zeker naast de begraafplaats ook onze website.

Agenda 2024

Dodenherdenking – 4 mei (vanaf 13.30)

Zaterdag 4 mei, voorafgaand aan het programma op de Markt in Gouda, organiseert de Oude Begraafplaats twee rondleidingen met als thema 'Gouda in de oorlog'. De rondleidingen starten om 13.30 en 14.30. Aanmelden kan via info@oudebegraafplaatsgouda.nl maar is niet verplicht.

**Open Monumentendag – 14 & 15 september
(zaterdag van 10.00 – 16.00 en zondag van 12.00 tot 16.00)**

Ook dit jaar opent de Oude Begraafplaats een aantal deuren die normaal gesproken gesloten blijven. Houdt onze website goed in de gaten en volg ons op social media voor al het nieuws rond Open Monumentendag 2024.

Wijkfeest Gouda Korte Akkeren - 24 augustus

Op 24 augustus is er een wijkfeest in onze wijk Korte Akkeren. Ook de Oude Begraafplaats is hierbij aangesloten. Houdt onze website en Het Kontakt – Goudse Post in de gaten voor het programma die dag.

Wereldlichtjesdag – 8 december

Ook dit jaar wordt Wereldlichtjesdag in Gouda georganiseerd op de Oude Begraafplaats. Wereldwijd worden kinderen herdacht die zijn overleden en iedereen is welkom. Het exacte programma zal op onze website bekend gemaakt worden zodra bekend.

Inez Meter

Inez Meter is als grondlegger van de Stichting Oude Begraafplaats erg belangrijk voor ons. Inez Meter is op 10 oktober 2022 op 96-jarige leeftijd overleden. In oktober dit jaar zou haar honderdste levensjaar starten.

Om haar te eren willen we vanaf oktober dit jaar een aantal kleinschalige culturele activiteiten organiseren op het terrein van de Oude Begraafplaats Gouda.

Zodra er nieuws is zullen wij dit delen op onze website en social media. U kunt ons vinden op Facebook, Instagram en Twitter / X. Ook zal er aandacht aan worden gegeven in Het Kontakt – Goudse Post.

Over Inez Meter

Inez Meter is geboren in oktober 1925 in het huis op de Hoge Gouwe 47 nabij de Gouwekerk, de voormalige rooms-katholieke Sint-Jozefkerk. Ze woont en werkt in Gouda. In 1975 ontving zij de aanmoedigingsprijs voor literatuur van de gemeente. Sindsdien durft zij naar buiten te treden met haar werk, onder de titel SCHRIJFSEL EN DRUKSELS. Van haar hand verschenen meerdere bibliofiele uitgaven met anderen.

Oude Begraafplaats

In 1995 brachten Inez Meter en Anke Ligteringen de oude begraafplaats onder de aandacht van het Goudse publiek, met het uitbrengen van het fotoboek *Levend Monument*. Tegelijkertijd waren er geruchten over een op handen zijnde ruiming van de begraafplaats. Dit was de directe aanleiding om in 1996 een werkgroep Behoud Oude Begraafplaats Gouda te beginnen. Na informatie ingewonnen te hebben bij met name de Terebinth, werd de eerste vergadering op 15 januari 1997 op het Stadhuis gehouden.

Op 6 februari 2023 is de laan op de Oude Begraafplaats vernoemd naar Inez Meter en is het straatnaambordje onder toezien oog van wethouder Thierry van Vugt door de familie van Inez onthuld.

Eerste stadsdichter van Gouda

In 2003 werd Inez Meter als eerste stadsdichter benoemd door de toenmalig wethouder van cultuur Jaap Warners en daarmee was Gouda de zesde stad in Nederland met een eigen stadsdichter. Een jaar lang schreef Inez vele gedichten voor de stad. Die werden uiteindelijk gebundeld in de uitgave *Gespannen snaren*.

Poëziescassette

Bij haar afscheid in 2004 ontving Inez een cassette met poëzie van Goudse dichters die haar danken voor haar stadsdichterschap. De cassette, gemaakt door boekbinder Wilma van Ipenburg, bevat originele handgeschreven teksten en gedichten + een glasplaat waarin de namen van alle dichters van de Dichtersgroep Gheraert Leeu zijn gegraveerd.

Ze nam ondanks haar hoge leeftijd jaarlijks deel aan het plaatsen van de Stolpersteine in Gouda. Ze toont haar betrokkenheid bij dit project door het uitspreken van haar gedicht Godlof.

Ook onderhield ze contacten met Leo Vroman vanuit de culturele raad waar ze acht jaar lid van was. Vanuit die positie heeft ze Leo Vroman een week over laten komen in 1990 voor een symposium dat werd gehouden in het toenmalige Bleulandziekenhuis. Inez is ook ereburger van Gouda.

Ze ontving in 2015 het ereburgerschap uit handen van de toen zittende burgemeester van Gouda, Milo Schoenmaker.

Tegenwoordig wordt elke twee jaar een nieuwe stadsdichter in Gouda gekozen.

Overlijden

Inez is op 10 Oktober 2022 overleden op 96-jarige leeftijd.

*in een plaats geboren worden
en daar blijven
tot oudwordens toe
is reizen in de tijd
in verwondering*

Nieuwe vrijwilligers

We hebben sinds november maar liefst 4 nieuwe vrijwilligers mogen verwelkomen op de Oude Begraafplaats. Wij hebben hun de vraag gesteld in een kort stukje zichzelf voor te stellen.

Katy van den Hoek

In Het Kontakt - Goudse Post lezen we dat er voor de Oude Begraafplaats vrijwilligers worden gezocht. Dat lijkt ons wat. Op RTV Gouwestad volg ik het wervend verhaal van de bestuursleden Ed en Piet. Ik mail en krijg meteen een uitnodiging van Koos om koffie te komen drinken.

Vlnr. Koos, Katy, Lia en Rutger

Dat was eind november en Lia en ik zijn gebleven. De Oude Begraafplaats is een magische plek. Het is een groene postzegel vol historie en gestolde tranen. In het begin was ik bang voor de fabriek: als er wat gebeurt, liggen we dood tussen de graven. Maar het went en nu is het de grote buur.

Na blaadjes harken in de herfst, is dit het seizoen van graven schoonmaken. Er is veel deskundigheid onder de collega vrijwilligers. De één weet alles van vogels, de ander van grafstenen en een volgende van bloemetjes. We hebben een heuse techneut in ons midden en een schilder. Een fotograaf legt de noeste arbeid van de vrijwilligers op Facebook vast. Al die kennis en ervaring geven me houvast - ik heb mijn hele werkende leven achter een bureau gezeten. Koffie wordt aangevuld en niet door de kabouterpjes, handdoeken en toilet zijn schoon.

Ik kijk uit naar de dinsdag- en donderdagochtenden, om buiten aan de slag te zijn en bij een lekker bakkie om 10.00 uur met m'n collega's bij te praten.

Rutger de Vlaming

Vrienden kijken er inmiddels niet meer raar van op dat ik graag begraafplaatsen bezoek. Mijn levenslange fascinatie voor de dood en liefde voor kunst, ik ben net klaar met de studie kunstgeschiedenis in Leiden, maken dat ik me veel bezig hou met funerair erfgoed.

Enkele maanden geleden was ik zeer verrast toen ik de bovenverwachting mooie Oude Begraafplaats Gouda voor het eerst bezocht. Midden in een woonwijk en tegen een fabriek aangeplakt, op het hek en boven de ingang van de aula zag ik ineens indrukwekkende doodssymboliek; gevleugelde zandlopers, omgekeerde fakkels, etc. En een A4-tje tegen het raam met "Vrijwilligers gezocht".

Inmiddels ben ik net begonnen als vrijwilliger en de groep heeft me bij de eerste ontmoeting erg welkom laten voelen. We zijn gestart met het schoonmaken van de oorlogsgraven zodat die weer opnieuw beletterd kunnen worden als het einde van de Tweede Wereldoorlog volgend jaar 80 jaar geleden is.

Erik Koene

Mijn naam is Erik, 57 jaar geleden ben ik geboren in Loosduinen- Den Haag. Samen met mijn vrouw hebben wij 3 zonen van 18, 16 en 13 jaar.

Erik en Arie

In September 2023 ben ik voor 100% afgekeurd, ik heb de ziekte van Parkinson. Even na dat moment zag in een weekblad een oproep voor vrijwilligers. Ik ben daar gaan kijken en de ontvangst was bijzonder vriendelijk. De werkzaamheden zijn erg divers. Van groen onderhoud tot het reinigen van de grafstenen. De sfeer is prima, we hebben veel lol met z'n allen. Het is een clubje van een man of tien. Man, vrouw, jong en oud, iedereen in welkom.

Bekende Gouvenaars

Wie zijn die Gouvenaars die op de Oude Begraafplaats begraven zijn en waarnaar een straat, plein, park etc. genoemd is? Dit was de vraag aan Gouvenaars tijdens het 750-jarig bestaan van de stad.

Niemand wist het antwoord.

In twee delen noemen wij ze en geven ook aan waarom ze zo bekend geworden zijn. In de titel vind u een code, met deze code kunt u het graf vinden op de Oude Begraafplaats. De rijen op de begraafplaats zijn voorzien van bordjes.

Dit artikel is het laatste wat ik uitgezocht heb voor de stad en de begraafplaats. Het schrijversstokje heb ik overgedragen.

In de najaarseditie van de nieuwsbrief verschijnt het tweede deel.

William Bik

GOUDSE STRAATNAMEN

Albertus Adrianus van Bergen IJzendoorn (1824-1895) *Van Bergen IJzendoornpark*

A.c.18

Albertus IJzendoorn werd op 28 april 1824 te Gouda geboren als zoon van de Goudse burgemeester Nicolaas IJzendoorn en Maria van Bergen. Hij combineerde later de naam IJzendoorn met die van zijn moeder. De stad beleefde gedurende zijn burgemeesterschap een periode van economische bloei na tijden van grote armoede. Het reizen naar andere plaatsen werd eenvoudiger door nieuwe spoor- en tramverbindingen.

Monument in het
Houtmansplantsoen

In 1870 kreeg Gouda een spoorverbinding met Den Haag; In de jaren 80 van de negentiende eeuw werden tramverbindingen aangelegd met Oudewater en Bodegraven; Het scheepvaartverkeer van en naar Gouda nam sterk toe. De aanleg van een waterleiding bleek een gunstig effect te hebben op de volksgezondheid en deed het sterftcijfer dalen.

Het van Bergen
IJzendoornpark

Op cultureel gebied was Van Bergen IJzendoorn een promotor bij de oprichting van het Stedelijk Museum (1872) en van een gemeentelijke archiefdienst (1892). Hij heeft een legaat aan de Gemeente Gouda gegeven voor de bouw van een stadspark, nog steeds hetend het van Bergen IJzendoornpark. De bevolking heeft later een monument opgericht wat in het Houtmansplantsoen staat. Hij overleed op 16 januari 1895.

Johannes Jacobus Bertelman (1821 -1899)
Bertelmanstraat

C.c.8

Hij was een Nederlands kunstschilder en stadstekenmeester te Gouda. Verder was hij tekenleraar van de Rijks H.B.S. Hij was een zoon van de Amsterdamse componist en muzikleraar Jan George Bertelman en Dorothea Christina Kathman. Op 50-jarige leeftijd trouwde hij met zijn 31-jarige nicht Maria Dorothea Jacobi.

Bertelman

Kermis te Gouda,
olieverfschilderij

De Bertelmanstraat loopt van de Calslaan naar de Kramersweg.

Willem Frederik Büchner (1780-1855)

A.h.05

Büchnerweg

Büchner was een Goudse stadsarts, benoemd in 1802. Voor de bevolking van Gouda in de negentiende eeuw heeft de stadsarts Willem Frederik Büchner grote betekenis gehad onder andere door zijn strijd tegen besmettelijke ziektes als pokken en cholera.

Hij ijverde voor verbetering van de woonomstandigheden, die in die tijd uitermate slecht waren. Het graf heeft geen steen. Een plaquette geeft zijn herinnering.

De Büchnerweg loop van de Bleulandweg naar de Bloemendaalseweg.

Willem Johannes Dercksen (1844-1944)

A.jj.15

Dercksenstraat

Hij is nooit bij ons begraven geweest. Alleen zijn sterf omstandigheden staan op de grafsteen van zijn vrouw.

Dercksen werd in 1884 in Gouda geboren als zoon van de broodfabrikant Willem Johannes Dercksen en Maria Helena van Wijk. Dercksen werd importeur van farmaceutische artikelen. Tijdens de Tweede Wereldoorlog formeerde hij in Gouda een verzetsgroep bestaande uit leden gerekruteerd uit zijn gereformeerde kring.

Zijn groep verleende vooral steun aan onderduikers door het verstrekken van distributiekaarten. Door verraad van Miep Oranje konden de Duitsers Dercksen op 8 augustus 1944 arresteren. Dercksen overleed op 3 oktober 1944 in het concentratiekamp Sachsenhausen in Oranienburg.

De Dercksenstraat loopt van de Vrijheidslaan naar de van Royenstraat en het Koerierspad.

Sjoerd Sanders Hoogstra (1858-1933)

A.bb.15

Hoogstrapad

Sjoerd Hoogstra is geboren te Witmarsum in Friesland op 9 April 1856 uit Zander Sjoerds Hoogstra en Feikjen Cornelis Reinsma.

Van 1 September 1881 tot 25 Mei 1899 was hij leraar aan het bijzonder Gymnasium te Zetten (gem. Valburg) van de Vereeniging voor gymnasiaal onderwijs op gereformeerden grondslag. Hij gaf daar les in Fransch, Duitsch, Engelsch, Nederlandsch en Geschiedenis. Daarna volgde hij Dr. Julius op als Directeur van de Rijks H.B.S. te Gouda, waar hij les gegeven heeft in de Geschiedenis en de Nederlandsche taal en letterkunde. Van 1 September 1904 tot 1 September 1928 was hij aldaar tevens directeur en leeraar in het Duitsch en de handelscorrespondentie aan de Gemeentelijke Handelskursus te Gouda. Onder zijn directoraat had op 6 November 1916 de opening plaats van de nieuwe Rijks H.B.S. aan de Krugerlaan te Gouda en werd op 2 en 3 Oktober 1925 het zestigjarig bestaan der school gevierd. Op zijn zeventigsten verjaardag huldigden hem zijn leerlingen en leeraren.

Toen hij op 13 Juli 1929 van de school afscheid nam, werd hem een bronzen plaquette aangeboden met zijn borstbeeld, welke in de vestibule van zijn school in den muur is ingemetseld. Deze plaquette draagt tot opschrift: '1903 Dr. S.S. Hoogstra 1928. Leven is werken, is nuttig zijn voor anderen'.

Het Hoogstrapad is een zijpad van de Calslaan bij de v.d.Puttestraat

Henrietta Helena Hoffman (1825- 1886)

A.b.04

Hoffmanstichting

Henrietta Helena Hoffman, geboren te Gouda op 26 april 1825, dochter van Matthias (Mattheas) Frederik Hoffman en Jeanne Marie Gronovius, overleden te Utrecht op 9 maart 1886. Bij haar overlijden, zonder beroep, wonende te Leiden en ongehuwd.

Hoffmanstichting,
Oosthaven 52

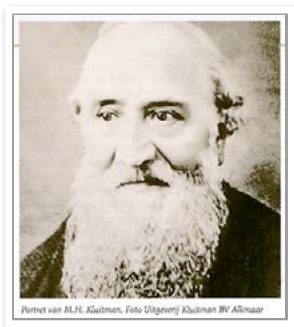
Bij testament had zij bepaald dat er een aantal jaargelden moest worden uitgekeerd en dat de gemeente Gouda moest stichten "een Volksgaarkeuken, waarmede zij bedoelt, zoodanige inrichting, waardoor aan den Arbeidersstand tegen matige betaling voedingsmiddelen worden verschaft, en een gesticht tot opneming en verpleging van daaraan behoefte hebbende vrouwen of meisjes uit den fatsoenlijken stand".

Hieruit werd de Henrietta Hoffmanstichting opgericht. Vanwege de strengere provinciale eisen aan particuliere verpleegvoorzieningen moest het Henrietta Hoffmanshuis in 1972 worden gesloten.

Martinus Hendrik Kluitman (1808-1882)

A.cc.01

Kluitmanstraat

Kluitman werd in 1808 in Schiedam geboren als zoon de kuipersknecht Willem Kluitman en Maria Vrijvoet. Hij volgde een opleiding tot leraar en was achtereenvolgens hulponderwijzer in Koorndijk en kwekeling in Schiedam. Op 25-jarige leeftijd werd hij benoemd tot hoofd van de nieuwe "Stads-Tusschenschool" in Gouda. Kluitman schreef

in 1841 een stadsgeschiedenis van Gouda met als titel "Beknopte beschrijving der stad Gouda".[2] Na de beschrijvingen van Walvis en De Lange van Wijngaerden was dit de derde stadsgeschiedenis van Gouda. Het werk werd uitgegeven door Van Goor, in die tijd nog gevestigd in Gouda.

Het ter ere van Kluitman opgerichte monument in Gouda omstreeks 1883 gefotografeerd door Jérôme Henri Kiebert

Nadat zijn zoon Pieter in Alkmaar de uitgeverij Kluitman had gesticht verschenen er van zijn hand enkele liedbundels met vaderlandse liederen, geschreven ter gelegenheid van de herdenking in 1873 van Alkmaars ontzet in 1573, die door zijn zoon werden uitgegeven.

Kluitman overleed in juli 1882 op 73-jarige leeftijd in zijn woonplaats Gouda.

De Kluitmanstraat loopt van de Bertelmanstraat naar de Calslaan.

Jacob Janszoon Kramers (1802-1869)
Kramersweg

B.ff.29 (Graf is geruimd)

Jacob Kramers werd op 28 september 1802 te Dordrecht geboren. Hij was inmiddels getrouwd met Catharina Schouten.

Het eerste woordenboek van Kramers verscheen in mei 1847 bij Van Goor. Het loont de moeite om de titel voluit te vermelden omdat het de pretentie van het werk verduidelijkt: *Algemeene Kunstwoordentolk*, bevattende de vertaling en verklaring van alle vreemde woorden en zegswijzen, die in geschriften van allerlei aard, in de taal der zamenleving, in handel, bedrijf enz. voorkomen; met aanduiding van de uitspraak en den klemtoon dier woorden en naauwkeurige opgave hunner afstamming en vorming. Het telt 950 pagina's en kostte indertijd f 9,60.

Kramers woonde op de Kattensingel 115/116 in Gouda en keerde op 17 april 1869, laat in de avond, terug naar huis. Wat de 67-jarige lexicograaf vervolgens overkwam, is niet bekend, maar hij raakte te water en verdronk. Negen dagen was hij onvindbaar, dagen van 'pijnlijke onzekerheid' voor de familie, tot hij op maandagmiddag de 26ste, om vier 's middags, vlak bij zijn huis werd gevonden. Hij werd uit de gracht gehaald door de plaatselijke lijkdrager.

De Kramersweg loopt van de Calslaan naar het Omlooppad.

Anna Barbara van Meerten-Schilperoort (1778-1853)

C.ddd.19

Anna van Meertenstraat

Anna Barbara Schilperoort werd geboren op 3 januari 1778 in Voorburg als dochter van Dirk Schilperoort en Adriana Theresia van Brekelencam. Ze zette zich in voor het onderwijs, de armenzorg en het gevangeniswezen. Zij opende in Gouda een meisjeskostschool, waarover de toenmalige onderwijsinspectie in lovende termen rapporteerde. Zij publiceerde tal van boeken op haar vakgebied: het onderwijs aan meisjes.

Om de financiële zorgen van het gezin te verlichten, ging Van Meerten-Schilperoort rond 1810 een paar leerboekjes voor kinderen schrijven en opende ze een kleine meisjesschool. Het was het begin van een in de eerste helft van de negentiende eeuw voor vrouwen ongekennde carrière en productiviteit. Ze gaf ook les aan vrouwen in de gevangenis. Op haar vakgebied – het onderwijs aan meisjes – publiceerde zij tal van boeken. Haar totale oeuvre omvat 115 boeken.

Gedenkssteen in de St. Janskerk

De Anna van Meertenstraat loopt van de Ridder van Catsweg naar de Calslaan.

